

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Matěje Manderly
na téma „Cenné papíry a zaknihované cenné papíry – změny po rekodifikaci“

Rozsah práce: 50 stran

Datum odevzdání práce: 11. prosince 2013

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil téma vysoce aktuální. Rekodifikace výrazně změnila právní úpravu cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů i kontext, v němž se tato úprava pohybuje. Je vhodné i nezbytné tyto změny analyzovat a odborně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. K novému civilnímu právu se dosud pojí jen minimum odborných pramenů. Je tudíž zřejmé, že diplomant se musel v části materie zorientovat „na vlastní pěst“. Drtivou většinu dostupných zdrojů v práci zohlednil. Ve zbytku se pokusil o vlastní poznání nového práva. Výsledky jeho práce sice mají rezervy, snahu však je nutno ocenit.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl „identifikovat praktické i teoretické problémy současné právní úpravy cenných papírů, na straně druhé pak analyzovat a zhodnotit nově přijatou úpravu“. Takto vymezený cíl diplomant víceméně naplňuje. Nejsm si jen jist, zda je to cíl vhodný. Nejméně polovinu práce diplomant věnuje úpravě, která v době odevzdání díla již neměla budoucnost, a tudíž ani zásadní věcnou relevanci. Analýza změn naopak pomíjí četné další oblasti, jichž se rekodifikace dotkla a jež by zasluhovaly pozornost. Nemluvě o hloubce této analýzy. V tom, v čem práce skutečně mohla a měla být přínosem, tak zůstává na půli cesty.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná. Diplomant nejprve analyzuje dosavadní úpravu té které otázky, aby posléze nastínil posuny, jež v dané oblasti přináší nové právo. Postupuje při tom

od témat obecných (pojem, charakter, forma, podoba cenného papíru) ke konkrétnějším (dispozice s cennými papíry atd.). Domnívám se jen, že diplomant (vzhledem k vymezenému tématu) mohl upustit od historizujících úvodů, navíc zhusta zkompilovaných z dostupných odborných pramenů.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantova práce s dostupnými prameny je slušná, poznámkový aparát bohatý a rovněž tak seznam použité literatury. V práci nicméně postrádám širší využití literatury prvorepublikové (autor cituje jediný pramen) a zahraniční (rovněž odkaz na jediný zdroj). Vyčerpávající není ani přehled dostupných zdrojů k úpravě rekodifikované. Vytýkám rovněž, že diplomant použité zdroje neřadí abecedně, v poznámkovém aparátu opakuje plné citace odkazovaných děl, u některých časopiseckých zdrojů neuvádí odkaz na stránky a některá díla necituje přesně. Viz např. odkaz na dílo autora označeného jako „Pauli“ či údaj o tom, že příspěvek „Akcie ve víru rekodifikace...“ vznikl v mém spoluautorství s B. Havlem. To je absurdní myšlenka.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy kolísá. Některé pasáže autor rozpracoval do značné míry podrobnosti i šíře, jiné méně. Lépe dopadly části věnované dosavadní úpravě. Domnívám se, že tomu mělo být naopak. Analýza některých otázek dokonce signalizuje nepochopení nového práva. Za zvláště problematickou mám pasáž věnovanou nabytí (zaknihovaného) cenného papíru od osoby neoprávněné v novém kodexu. Autor jednak nepostřehl rozdíl mezi úpravou nabytí věci zapsané a nezapsané ve veřejném seznamu, a pokud jde o posledně uvedenou kategorii, mezi privilegovanými a neprivilegovanými způsoby tohoto nabytí. Je např. zcela nesmyslné tvrdit, že „Nový občanský zákoník úpravu nabytí cenného papíru od neoprávněného mění, kdy ochranu dobré víry zachovává pouze pro investiční nástroje, cenné papíry a listiny vystavené na doručitele...“ (na str. 50). Od tohoto nesprávného východiska se potom odvíjejí diplomantovy nesmyslné další úvahy o režimu dobrověrného (ne)nabytí zaknihovaných cenných papírů. V části o převodu vlastnického práva k cennému papíru postrádám úvahu nad právní úpravou titulů pro takový převod i použitelností § 1100 odst. 1 NOZ. Nesouhlasím ani se závěrem o tom, že u zaknihovaných akcií není účelné rozlišovat formu (str. 29) a že „většina zaknihovaných akcií bude po rekodifikaci vydána bez rozlišení formy“ (str. 28). Skutečně je takové rozlišování bez účelu, de lege lata i ferenda? Co přístupy zahraniční, konkrétně třeba ve státech, které provedly plnou dematerializaci? Také v nich nerozlišují formu zaknihovaných cenných papírů? Očekávám, že analýzu uvedených otázek diplomant doplní a o své orientaci v nich přesvědčí komisi alespoň v průběhu ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je přehledně strukturováno do kapitol a podkapitol. Rovněž grafická stránka díla vyhovuje požadovanému standardu.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková i stylistická úroveň práce je slušná. Překlepy či chyby se v ní vyskytují, nejsou však četné ani závažné.

4. Případná další vyjádření k práci

Pochybnosti mám též o správnosti dalších autorových tvrzení. Doktrinální výhrady k tomu, aby byl cenný papír pokládán za věc, kupř. v dosavadním právu nesouvisely jen s koncepcí zaknihovaných cenných papírů (na str. 14 a násl. práce). S tím souvisí otázka, zda v novém právu cenný papír zahrnout mezi věci hmotné či nehmotné (na str. 17 práce). Nesouhlasím ani s představou, že zákon o podnikání na kapitálovém trhu je předpisem veřejného práva (na str. 21). Pochybuji o tezi, dle níž nebude-li listina obsahovat údaj o formě, nebude cenný papír platně vydán (na str. 27). Kdy se tedy uplatní zákonné domněnky formy? Vážné výhrady mám k závěru o vzájemné nezastupitelnosti cenných papírů různé podoby pro účely plnění smlouvy o zápůjčce (na str. 40). Nerozumím tomu, jak může diplomant v jejich světle konstatovat, že „dlužník“ po sjednané době převede zpět daný počet cenných papírů jiné podoby. Proč by to dělal, kdyby se již nejednalo o zastupitelné cenné papíry? Plnil bez právního důvodu? Uvítám, vrátí-li se diplomant rovněž k těmto otázkám během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Viz výše ad 3. E. a 4. Zajímalo by mě též, jak si diplomant představuje praktické fungování zásadní „abstraktnosti“ cenných papírů v systému nového práva, jak ji zmiňuje na str. 36.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výtkám práci pokládám za způsobilou obhajoby i obhajitelnou. Předběžně ji navrhuji klasifikovat stupněm dobře. Konečné hodnocení nicméně ponechávám závislým na průběhu této obhajoby.

V Praze dne 19. ledna 2014

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.